

Panel taċ-Ċittadini Ewropej dwar l-Efficjenza Enerġetika, Sessjoni 1

Ċentru ta' Għarfien u Informazzjoni — Tweġibiet għall-Mistoqsijiet

Dikjarazzjoni ta' rinunja

Dan id-dokument jipprovd tweġibiet minn esperti għall-mistoqsijiet imqajma miċ-ċittadini li jipparteċipaw fil-Panel taċ-Ċittadini Ewropej dwar l-Efficjenza Enerġetika. Ĝew ipprovduti tweġibiet miċ-Ċentru tal-Għarfien u l-Informazzjoni tal-bord inkluži uffiċċiali mill-Kummissjoni Ewropea u esperti esterni. La l-Kummissjoni u lanqas kwalunkwe persuna li taġixxi f'isimha ma tista' tinżamm responsabbli għall-użu li jista' jsir mill-informazzjoni li tinsab f'din il-pubblikk, u lanqas għal kwalunkwe żball li jista' jidher minkejja preparazzjoni u verifika bir-reqqa. Dan id-dokument mhux neċċessarjament jirrifletti l-faż-za jew il-pożizzjoni tal-Kummissjoni.

Ta' tnaqqis tal-FORZA

Dan id-dokument ġie tradott bl-użu ta' traduzzjoni awtomatika. It-traduzzjoni tista' ma tkunx 100 % preċiża.

Grupp 1

Mistoqsija	Wieġeb	Imwieġba minn
Għaliex hemm nuqqas ta' trasparenza fis-suq privat tal-enerġija madwar l-Ewropa, jiġifieri, nuqqas ta' informazzjoni transparenti dwar kif tiġi prodotta l-enerġija u kemm tiswa f'pajjiżi oħra tal-UE, u anke fil-pajjiż proprju?	F'termini ġenerali, id-data dwar il-prezzijiet tal-enerġija hija disponibbli fil-livell Ewropew. F'aktar dettall, l-Awtorità Ewropea tad-Data Statistika (EUROSTAT) tagħmel disponibbli statistika dettaljata dwar il-prezzijiet għal tipologiji differenti tal-konsumaturi u trasportaturi differenti tal-enerġija bħall-gass u l-elettriku għal kull Stat Membru (link għad-data mill-Eurostat għall-prezzijiet imħallsa mill-konsumaturi domestiċi għall-gass u l-elettriku). Għal aktar prezziżiet attwali tal-enerġija hemm data disponibbli mis-swieq bl-ingrossa tal-elettriku. Dawn jistgħu jinstabu fi swieq tal-borża ddedikati eż- għall-elettriku permezz ta' din ir-rabta . Is-suq bl-ingrossa huwa pjattaforma ta' negozjar fejn il-produtturi tal-elettriku jbigħu l-elettriku lill-fornituri tal-enerġija (il-kumpaniji li jfornu lill-unitajiet domestiċi bl-elettriku u jibagħtu l-kontijiet tal-elettriku). Il-gass jiġi nnegozjat permezz tas-swieq internazzjonali u l-aktar data recenti dwar il-prezzijiet tista' tinstab hawnhekk .	Is-sitta Reinhard, Jan Rosenow

--	--	--

Grupp 2

Mistoqsija	Wiegeb	Imwiegba minn
<p>Fir-rigward tal-illustrazzjoni fil-paġna 9 tal-Kit, parteċipant staqsa meta se tiġi implementata din is-sistema ta' enerġija integrata — x'inhu l-perjodu ta' zmien previst u kif tirrelata ma' deċiżjonijiet politici?</p>	<p>Din l-illustrazzjoni, u l-bidla li turi għandhom jinftieħmu bħala proċess twil ta' trasformazzjoni mingħajr data stabbilita ta' implementazzjoni. Iż-żieda fil-produzzjoni lokali (RES), iż-żieda fl-elettrifikazzjoni u l-użu ta' fjuwils bħall-idrogenu, u teknoloġiji bħall-grilji intelligenti se jikkontribwixxu għal din it-trasformazzjoni gradwali għal sistema tal-enerġija aktar ekologika, flessibbli, sigura u affordabbli.</p> <p>Dan digħà qed jibda jseħħi dejjem aktar — in-nies jiċċargħaw il-karozzi tagħihom meta l-elettriku jkun irħis biex jgħin lill-grilja, il-batteriji tad-djar jagħmlu użu mill-ġenerazzjoni solari fuq il-bjut u l-pompi tas-ṣħana intelligenti jistgħu jsaħħnu dd-djar tan-nies meta jkun l-irħas li jagħmlu dan.</p>	Nikolaos Kontinakis (DG ENER), Jan Rosenow

Grupp 3

Mistoqsija	Wiegeb	Imwiegba minn
<p>X'inhi komunità tal-enerġija?</p>	<p>Il-Komunitajiet tal-enerġija huma inizjattivi fejn iċ-ċittadini huma involuti fl-użu u/jew fil-produzzjoni tal-enerġija b'mod aktar sostenibbli. Eżempji jinkludu nies lokali li kollettivament għandhom parks eoliċi jew pannelli solari installati fuq il-bjut. B'dan il-mod, l-unitajiet domestiċi jistgħu jsiru attur fis-settur tal-enerġija.</p>	Nikolaos Kontinakis (DG ENER), Goda Perlaviciute

	<p>Il-kunċett tal-enerġija tal-komunità jista' joffri soluzzjoni għall-faqar enerġetiku, pereżempju jekk il-komunitajiet tal-enerġija ma jkollhomx bħala priorità l-profitt tagħhom iżda l-bennesseri tal-membri tagħhom.</p> <p>Il-kunċett jista' jiġi estiż għall-effiċjenza enerġetika, f'liema kaz il-komunità tal-enerġija tinvesti b'mod kollettiv u taħsad il-benefiċċji tax-xogħliji.</p> <p>Għal aktar tagħrif:</p> <p>X'inhi komunità tal-enerġija? — Kummissjoni Ewropea (europa.eu)</p>	
Hemm eżempji ta' komunitajiet tal-enerġija jew dan huwa biss kunċett? Uħud mill-Istati Membri tal-UE jissussidjaw dan il-mudell?	<p>Fil-fatt, il-gvernijiet għandhom jipprovu qafas regolatorju biex il-komunitajiet tal-enerġija jsiru fattibbli. L-iżvilupp tal-komunitajiet tal-enerġija mhuwiex omoġjenju fl-Istati Membri kollha, iżda jeżistu eżempji fil-biċċa l-kbira tal-pajjiżi.</p> <p>Biex tappoġġa lill-Istati Membri tal-UE, l-UE tipprovi finanzjament biex tiffaċilita l-kollaborazzjoni bejn l-awtoritajiet lokali u reġionali u il-komunitajiet tal-enerġija, iżda wkoll biex taċċellera l-emerġenza u t-tkabbir ta' progetti tal-enerġija komunitarji fl-Istati Membri tal-UE.</p> <p>Il-Kummissjoni għandha repožitorju tal-komunitajiet tal-enerġija eżistenti madwar l-UE aċċessibbli fuq il-link li ġejja: Repožitorju tal-Komunitajiet tal-Enerġija — Paġna Ewlenija — Il-Kummissjoni Ewropea (europa.eu)</p> <p>Ir-repožitorju jipprovi wkoll informazzjoni dwar il-leġiżlazzjoni nazzjonali li tippromwovi l-ħolqien u l-iżvilupp tal-komunitajiet tal-enerġija.</p> <p>Pereżempju, il-Gvern Spanjol (kif ukoll l-Italja, u jistgħu jkunu oħrajn) iddedikaw xi linji baġitarji tal-Fond għall-Irkupru biex jappoġġaw finanzjarjament il-Komunitajiet tal-Enerġija u l-awtokonsum tal-Enerġija:</p> <p>https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages/spains-recovery-and-resilience-plan_en#green-transition</p>	Edoardo concari (DĢ ENER), Mathieu DALOZE (DĢ ENER), Claire Roumet (Bliet tal-Enerġija)

	<p>Tista' tikseb hafna informazzjoni dwar il-komunità tal-enerġija hemmhekk: https://www.rescoop.eu/policy#financing-tracker</p>	
<p>Tista' taqsam xi eżempji ta' miżuri li jipprevjenu l-iskart tal-enerġija matul it-trasport? (Il-prevenzjoni tal-iskart tal-enerġija matul l-istadju tad-distribuzzjoni tal-enerġija)</p>	<p>Il-liġijiet tal-fiċika jiddettaw li ma jistax ikollna telf żero matul it-trasformazzjoni u d-distribuzzjoni tal-enerġija. Madankollu, nistgħu naħdmu biex innaqqsu kemm jista' jkun.</p> <p>L-enerġija mitluha matul it-trażmissjoni hija relattivament baxxa; fl-2020 is-CEER ippubblika rapport komprensiv. It-telf tekniku huwa dovut għal-liġijiet fiċi u huwa diffiċli hafna biex jitnaqqas: dawn jikbru fi proporzjon mat-tul tal-linji u mal-kwantità ta' elettriku trasportat. Fil-prinċipju, it-trasformazzjoni tas-sistema tal-enerġija se żżid it-telf, l-aktar minħabba li l-enerġija rinnovabbli spiss tiġi ġġenerata 'l bogħod miċ-ċentri tal-konsum u għalhekk jeħtieg li tiġi ttransportata fuq distanza itwal, filwaqt li l-elettrifikazzjoni tat-tiġi u t-trasport iż-żejjed l-enerġija li għandha tiġi ttransportata.</p> <p>It-telf mid-distribuzzjoni huwa ġeneralment ogħla u għalhekk hemm aktar potenzjal għal tnaqqis. Is-sistemi ta' distribuzzjoni jeħtieg li jiġu aġġornati u ddisinjati mill-ġdid biex jiġu adattati għar-realtà l-ġidha: aktar elettriku li għandu jitqassam u struttura differenti ta' ġenerazzjoni. Is-sistemi ta' distribuzzjoni tfasslu biex "jiddistribwixxu" l-elettriku minn facilità ġenerazzjoni centrali lil multipliċità ta' konsumaturi: meta tant čittadini jinstallaw pannelli solari li jinjettaw l-elettriku fil-grilja minflok jieħdu minnha, il-grilji jsibuha diffiċli biex il-aħħeqqu; xi drabi jiskattaw sistema ta' sigurtà li sempliċiment tiskonnettja l-pannelli ("taqsir"): dan ifisser li l-elettriku sempliċement jinħela. L-operaturi tas-Sistema ta' Distribuzzjoni għandhom pjanijiet biex isolvu dawn il-problemi, iżda jeħtiegu investimenti kbar li jridu jiġu ffinanzjati.</p>	<p>Massimo Maraziti (DĢ ENER), Jan Rosenow, Claire Roumet (Bliet tal-Enerġija)</p>

	Fis-sistemi tat-tišin distrettwali, is-ſhana tintilef permezz tal-pajpijet fl-art, specjalment jekk ikunu insulati hažin. It-titjib tal-pajpijet tat-tišin distrettwali qodma u tat-tnixxija jista' jnaqqas it-telf tas-ſhana.	
--	--	--

Grupp 5

Mistoqsija	Wiegeb	Imwiegba minn
Il-grilji elettriċi ma jistgħux iħaddmu l-karozzi elettriċi huma aħbarijiet foloz? Il-kumpanija tad-distribuzzjoni u l-kumpanija tat-trasport ma ppreparawx għaliha. Liema hija l-enerġija li qed titma' l-karozzi elettriċi? Fejn tiġi l-enerġija mill-impjant tal-enerġija nukleari.	<p>1-IT jiddependi min-numru ta' karozzi u mill-kapaċità ta' kull grilja lokali. Madankollu, il-grilji jistgħu jiġu aġġornati, bi spiżza: it-teknoloġija hija matura. Listazzjonijiet tal-iċċarġjar jistgħu jiġi pprogrammati biex jaħdmu biss meta jkun hemm elettriku disponibbli fil-grilja: dan jissejja h "iċċarġjar intelligenti".</p> <p>Bażikament, il-grilja tiġib u thallat l-elettriku billi KOLLHA l-facilitajiet ta' ġenerazzjoni attiva, skont il-pajjiż.</p>	Massimo Maraziti (DG ENER)
Liema sistema tgħin biex tipprioritizza u tregħġa' lura r-rieda politika attwali?	Sabiex tiġi appoġġata t-tmexxija politika favur l-effiċċenza enerġetika, għandu jkun hemm appoġġ wiesa' u viżibbli miċ-ċittadini u n-negozji, koalizzjonijiet kbar favur mizuri aktar ambizzju — dawn digħi jeżistu iżda normalment ikunu iżgħar minn alleanzi li jappoġġaw interassi kummerċjali oħra. Triq waħda li għandha tiġi esplorata hija li jkun hemm aktar proċessi biex jingħabru l-fehmiet taċ-ċittadini u tan-negozji ekologiċi, aktar data biex jinkiseb fehim aħjar tal-ostakli u s-soluzzjonijiet skont l-atturi. L-iżgurar li l-atturi tal-effiċċenza enerġetika jkunu rappreżentati tajjeb, u li l-fehmiet tagħħom jitqiesu matul it-tfassil tal-politika jistgħu jkunu mezz ieħor. Il-governanza tal-UE normalment teħtieg konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati matul l-ippjanar tal-politika, ir-regolamenti jistgħu jappoġġaw integrazzjoni aħjar tal-kontribut tal-partijiet ikkonċernati jew djalogu akbar bejn il-partijiet ikkonċernati u dawk li jfasslu l-politika jew jipprovd u appoġġ finanzjarju u tekniku biex jiżguraw li l-partijiet ikkonċernati remoti mit-tfassil tal-politika xorta jingħataw l-opportunità li jesprimu l-perspettiva tagħhom	Camille Defard (JDI), Rados Horacek (DG ENER)

	<p>(sensibilizzazzjoni attiva). Jistgħu jiġu stabbiliti pjattaformi permanenti għall-partijiet ikkonċernati tal-enerġija u l-klima fil-livell nazzjonali (digà ssuġġerit mir-Regolament dwar il-Governanza).</p> <p>Li ssemma' leħnek matul l-elezzjonijiet fil-livell tal-UE, nazzjonali u lokali huwa pass biex jiġi influwenzat il-proċess politiku.</p>	
Kif nistgħu ninfluwenzaw lill-kumpaniji privati għall-bidla u nimbuttawhom biex ikunu aktar effiċċenti fl-użu tal-enerġija?	<p>L-Artikolu 11 tad-Direttiva dwar l-Effiċċenza Enerġētika (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AJOL_2023_231_R_0001&qid=1695186598766) jirrikjedi lil-interpriżi b'konsum annwali medju ogħla minn 85 TJ ta' energija matul it-tliet snin preċedenti jimplimentaw sistema ta' ġestjoni tal-enerġija. L-intrapriżi b'konsum annwali medju ogħla minn 10 TJ iridu jwettqu awditi tal-enerġija.</p> <p>Barra minn hekk, għandu jitfassal Pjan ta' Azzjoni dwar ir-rakkmandazzjonijiet li jirrizultaw mill-awditi tal-enerġija, jiġi kkomunikat lill-bord maniġerjali, u jsir pubbliku.</p> <p>F'Ġinevra, pereżempju, il-kumpanija municipali tal-enerġija qed tiproduċi sħana mil-lag u qed tforni ġar kbir. F'Sonderborg, id-Danimarka, huma l-kumpaniji privati li qed ifornu s-sħana tal-proċessi industrijali tagħhom lil kumpaniji oħra.</p>	Claudia Canevari (DĢ ENER), Claire Roumet (Bliet tal-Enerġija)
Ekwità bejn il-pajjiżi, ekwità bejn l-atturi. Iċ-ċittadini m'għandux ikollhom ir-responsabbiltà kollha.	<p>Il-mistoqsija tirrigwarda l-ġustizzja. Żewġ tipi ta' ġustizzja huma importanti:</p> <p>(I) il-ġustizzja distributtiva, jiġifieri li l-qligħ u t-telf jitqassmu b'mod ġust fis-soċjetà. Hemm modi differenti għal distribuzzjoni ġusta, pereżempju billi l-ispejjeż u l-benefiċċji jitqassmu b'mod ugħalli, jew bil-principju ta' "min iniġġes iħallas".</p> <p>(II) il-ġustizzja procedurali, jiġifieri d-deċiżjonijiet importanti jittieħdu b'mod ġust. It-tfassil tal-politika minn fuq għal isfel jista' jitqies bħala ingħust mill-</p>	Goda Perlaviciute, Claire Roumet (Bliet tal-Enerġija), Rados Horacek (DĢ ENER)

	<p>pubbliku; tista' tintlaħaq aktar ġustizzja permezz tal-involviment tal-pubbliku fit-tehid tad-deċiżjonijiet, pereżempju fl-assemblej taċ-ċittadini.</p> <p>L-UE, il-Gvernijiet nazzjonali, ir-reġjuni u l-municipalitajiet jaħdmu fil-livelli spċifici tagħhom biex jappoġġaw liċ-ċittadini u lill-impriżi finanzjarjament u permezz ta' regolamentazzjoni xierqa.</p> <p>Fil-livell tal-UE, il-finanzjament u r-regolamentazzjoni tal-UE jqisu l-effetti fuq l-ekwità distributtiva.</p>	
Mistoqsijiet relatati ma' kwistjonijiet ambjentali, f'termini tat-tranžizzjoni mill-fjuwils fossili. 6- il-Belġju u l-Portugall, u l-Greċja d-differenzi regionali u nazzjonali u kif għandhom jiġi armonizzati?	<p>Il-legiżlazzjoni tal-UE dwar l-efficjenza fl-enerġija tikkonsisti fil-biċċa l-kbira f'direttivi. Direttiva hija l-att legali tal-UE li jistabbilixxi għan li l-pajjiżi tal-UE jridu jiksbu. Madankollu, huwa f'idejn il-pajjiżi individwali li jfasslu l-ligijiet tagħhom stess dwar kif jistgħu jilħqu dawn l-għanijiet. Dan huwa preciżament minħabba li l-Istati Membri tal-UE huma differenti u għalhekk jeħtieg li jilħqu l-għanijiet b'mod differenti.</p> <p>Għalhekk, il-kwistjoni għandha tkun aktar dwar kif l-Istati Membri differenti għandhom jitħallew u jiġi meħejna jilħqu objettivi simili dwar l-enerġija u l-klima.</p> <p>F'dak is-sens, l-approċċ Ewropew jista' jsaħħa il-pajjiżi kollha peress li jippermetti li ċ-ċirkostanzi nazzjonali jiġi kkunsidrati anke billi joffri komplementarjetà u ekonomiji ta' skala madwar is-27 pajjiż.</p>	Nikolaos Kontinakis (DĢ ENER), Claudia Canevari (DĢ ENER)
Is-sovranità tal-UE jekk niżviluppaw l-enerġija rinnovabbi — kif nistgħu nsiru setgħa sovrana?	<p>Is-suq għall-fjuwils fossili huwa fil-biċċa l-kbira globali, u l-UE hija importatur ewlieni wieħed; is-suq għall-enerġija rinnovabbi huwa fil-biċċa l-kbira lokali (l-enerġija tiġi kkunsmata qrib fejn tiġi prodotta); għalhekk IVA, iż-żieda fis-sehem tal-enerġija rinnovabbi filwaqt li jitnaqqas is-sehem tal-fjuwils fossili se tnaqqas id-dipendenza tal-UE fuq l-importazzjoni u ttejjibha fis-sigurtà tal-provvista.</p>	Claire Roumet (Bliet tal-Enerġija), Massimo Maraziti (DĢ ENER)

	<p>L-effiċjenza enerġetika taħdem flimkien mal-enerġija rinnovabbli biex tiżgura tranzizzjoni l-aktar kosteffettiva u ġusta lejn id-dekarbonizzazzjoni tal-UE.</p> <p>Bl-istess mod jekk innaqqsu d-domanda tagħna għall-enerġija, dan se jgħin lill-UE ssir awtosuffiċjenti</p>	
--	--	--

Grupp 7

Mistoqsija	Wieġeb	Imwiegħba minn
X'inhuma l-fruntieri eżatti tas-suġġett tal-effiċjenza enerġetika? L-emissjonijiet huma inkluži? X'inhu l-impatt biex jinbidel it-tagħmir tal-unitajiet domestiċi f'termini ta' emissjonijiet?	<p>L-effiċjenza enerġetika hija dwar kemm nużaw energija biex niksbu l-istess servizzi tal-enerġija li neħtieg (djar sħan, trasport, produzzjoni industrijali eċċ.). Dan ifisser li tinkludi s-sistema kollha tal-enerġija (l-elettriku, il-gass, iż-żejt, il-faħam, it-tišħin distrettwali, il-biomassa, eċċ.).</p> <p>Il-miżuri tal-effiċjenza enerġetika għandhom l-għan li jikkunsmaw inqas energija. Dan jinkludi djar ta' iżolament, bl-użu ta' apparat aktar effiċjenti, eċċ..</p> <p>L-effiċjenza enerġetika għandha impatt dirett fuq l-emissjonijiet tal-karbonju iżda ma titkejjilx b'dak il-mod.</p> <p><u>28 % tal-konsum tal-enerġija tal-UE ġej mill-unitajiet domestiċi.</u> Il-biċċa l-kbira ta' dan huwa t-tišħin tad-djar tan-nies. It-tidwil u l-apparat elettriku <u>jikkontribwixxu biss 13.6 % għall-enerġija użata mid-djar</u>.</p>	Jan Rosenow, Rados Horacek (DĢ ENER)
Kif nistgħu niġġieldu l-obsolexxenza programmata ta' apparat teknoloġiku ġdid?	Regolamentazzjoni: qed jiġi diskuss Regolament Ewropew ġdid dwar l-Ekodisinn għal <u>Prodotti Sostenibbli (ESPR)</u> . L-għan ta' dan ir-regolament huwa li jagħmel il-prodotti tal-konsumatur ta' kuljum aktar faċċi biex jissewwew, jintużaw mill-ġdid u jiġu riċiklati, u b'hekk jitnaqqas l-impatt tagħhom fuq l-ambjent. Għaddejjin ukoll diskussjonijiet dwar projbizzjoni possibbli fuq l-obsolexxenza ppjanata.	Julien Tami (DĢ ENER), Goda Perlaviciute, Arianna Vitali

	<p>Minbarra regolamenti aktar stretti, il-konsumaturi jista' jkollhom rwol ukoll, pereżempju billi jagħżlu li jixtru apparati li għandhom ħajja itwal u/jew ibbojkottjaw apparati b'ħajja qasira. Id-domanda tal-konsumaturi għal prodotti aktar sostenibbli tista' "theġġeg" lill-kumpaniji biex jinbidlu. F'dan ir-rigward, I-ESPR qed jikkunsidra l-introduzzjoni ta' "passaporti digħali tal-prodotti". Il-passaport se jinkludi struzzjonijiet għal tiswija u riċiklagġ faċli, kif ukoll informazzjoni dwar l-impatt ambientali tal-prodott. Il-konsumaturi se jkunu jistgħu jqabblu l-passaporti permezz ta' pjattaforma online.</p>	
Is-sostituzzjoni tal-apparat il-qadim tagħna b'apparat ġdid u aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija, u għalhekk il-produzzjoni ta' dan l-apparat ġdid kollu, taqbeż verament l-impatt energetiku tal-produzzjoni ta' dak l-apparat ġdid?	<p>Iva, dan jista' jkun il-każ!</p> <p>Din hija r-raġuni għaliex apparat aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija mhuwiex is-soluzzjoni sħiħa. Jeħtieg li jiġu promossi produzzjoni, użu, rimi u riċiklagġ xierqa (effiċjenti) tal-apparat, u l-kapaċità ta' tiswija u/jew żamma ta' apparat li jaħdem tajjeb għal zmien itwal biex jiġi massimizzat l-impatt ta' apparat effiċjenti fl-użu tal-enerġija.</p> <p>Meta wieħed iħares lejn il-konsum ġenerali tal-enerġija ta' apparat domestiku bħal magna tal-ħasil tal-ħwejjeġ jammonta għal madwar 13 % tal-konsum globali tal-enerġija. Parti kbira tal-enerġija kkunsmata minn unità domestika hija għat-tiśħin u l-ilma sħun.</p>	Nikolaos Kontinakis (ENER), Reinhard Sitta

Grupp 8

Mistoqsja	Wieġeb	Imwieġba minn
-----------	--------	---------------

<p>X'inhuma n-normi Ewropej eżistenti għar-rinnovazzjonijiet għall-effiċċenza enerġetika? X'inhi distribuzzjoni tar-responsabbiltà bejn l-atturi? (ex: individwi, stat, sidien, banek?)</p>	<p><u>Id-Direttiva Ewropea dwar ir-Rendiment tal-Bini fl-Użu tal-Enerġja</u> tirrikjedi li l-pajjiżi tal-UE jistabbilixxu standards tal-effiċċenza enerġetika li l-bini jeħtieg li jilhaq metajkun qed jiġi rinnovat. Dawn l-standards huma stabbiliti mill-pajjiżi tal-UE skont il-kundizzjonijiet lokali tagħhom (klimatiċi, ekonomici, ecc.). Il-pajjiżi tal-UE jistgħu wkoll jistabbilixxu regoli aktar stretti. F'termini ta' responsabbiltà, l-Istati Membri jistabbilixxu l-standards u jinfurzawhom, l-individwu/is-sidien iridu jikkonformaw magħhom u jistgħu jitkolbu appoġġ tekniku u finanzjarju mill-Istat/reġjun jew privat (banek).</p> <p>Barra minn hekk, <u>id-Direttiva dwar l-Effiċċenza Enerġetika</u> tħalli dispożizzjonijiet specifiċi li jipromwovu r-rinnovazzjoni tal-bini pubbliku fil-livell nazzjonali, regionali u lokali b'rata annwali ta' mill-inqas 3 % tal-erja totali tal-art tagħhom sabiex jittransformawhom f'bini effiċċenti ħafna fl-użu tal-enerġja.</p> <p>F'termini ta' distribuzzjoni tar-responsabbiltà, nistgħu nwieġbu lil min huwa sid il-bini. Biex tara min huma l-atturi kollha dwar ir-rinnovazzjoni tal-bini:</p> <p><u>https://www.renovate-europe.eu/about-the-campaign/renovate-eu-2050/</u></p>	Julien Tami, Edoardo concari, Mathieu DALOZE (DG ENER) Claire Roumet (Bliet tal-Enerġja)
<p>X'inhi t-taħlita tal-enerġja tal-Ewropa? X'inhuma x-xejriet attwali? Żviluppi futuri mistennija? Żviluppi f'dawn l-aħħar deċennji?</p>	<p>Numri mill-EUROSTAT: Fl-2021, it-taħlita tal-enerġja fl-UE, jiġifieri l-firxa ta' sorsi ta' enerġja disponibbli, kienet tikkonsisti prinċipalment f'ħames sorsi differenti: zejt mhux raffinat u prodotti petroliferi (34 %), gass naturali (23 %), enerġja rinnovabbi (17 %), enerġja nukleari (13 %) u fjuwils fossili solidi (12 %). Dan ma jfissir li dawn l-enerġiji kollha jiġu prodotti fl-UE: l-enerġja disponibbli fl-UE tīgi mill-enerġja prodotta fl-UE U mill-importazzjonijiet tal-enerġja. Fl-2021, l-UE pproduciet madwar 44 % tal-enerġja tagħha stess, filwaqt li 56 % ġiet importata. Fir-rigward tal-enerġja prodotta mill-UE stess, l-enerġja rinnovabbi għandha l-akbar sehem (41 % tal-produzzjoni totali tal-enerġja tal-</p>	Goda Perlaviciute, Luuk Koiter (DG ENER), Claire Roumet (Bliet tal-Enerġja)

	<p>UE). L-enerġija nukleari (31 %) kienet it-tieni l-akbar sors, segwita minn fjuwils solidi (18 %), gass naturali (6 %) u žeit mhux raffinat (3 %).</p> <p>Iwieġeb għall-invażjoni mhux ġustifikata u mhux provokata tal-Ukrajna mir-Russja u l-gwerra konsegwenti u jieqaf jixtri l-gass Russu; L-UE naqqset il-konsum tal-gass tagħha b' 19 %; u xtara l-gass mingħand fornitur ieħor (l-Istati Uniti, l-Algerija.....)</p> <p>L-akbar tnaqqis fil-produzzjoni tal-enerġija jorigina mis-settur taž-żejt u taž-żejt mhux maħdum; madankollu, jibqa' l-akbar sors ta' enerġija fl-Ewropa. Ix-xejra hija li jiġi fornut aktar u aktar elettriku minn sorsi ta' Enerġija Rinnovabbli (speċjalment is-sena l-oħra: tkabbir fil-produzzjoni solari)</p>	
Effiċjenza enerġētika: x'inhi s-sitwazzjoni attwali fl-Ewropa, liema xejriet u politiki għaddejjin bħalissa? Jekk jogħġibok ipprovdi xi eżempji konkreti	<p>L-enerġija hija kompetenza kondiviża bejn l-UE u l-Istati Membri. L-effiċjenza enerġētika hija objettiv ewlieni tal-politika tal-enerġija tal-UE u, bħala tali, hija wkoll kompetenza kondiviża. L-UE għandha rwol ewlieni fl-istabbiliment tal-objettivi u fit-tiswir tal-qafas leġiżlattiv ġenerali. L-Istati Membri jridu jistabbilixxu politiki u miżuri biex jiksbu l-objettivi stabbiliti fil-livell tal-UE filwaqt li jqisus l-ispeċċiċitajiet nazzjonali.</p> <p>Il-qafas ta' politika tal-UE dwar l-effiċjenza enerġētika reċentement gie rivedut f'konformità mal-Patt Ekologiku tal-UE bil-ħsieb li tiżidied l-ambizzjoni għat-2030 sabiex jintlaħaq l-objettiv tan-newtralità klimatika sa nofs is-seklu. Il-leġiżlazzjoni ewlenja f'dan ir-rigward hija d-Direttiva dwar l-Efficiency Energetica, li tistabbilixxi l-miri ġenerali tal-effiċjenza enerġētika għall-2030 u tinkludi dispożizzjonijiet dwar ir-rwol eżemplari tas-settur pubbliku fit-tmexxija bl-eżempju dwar l-effiċjenza enerġētika. Barra minn hekk, id-Direttiva dwar ir-Rendiment tal-Bini fl-Użu tal-Enerġija tippromwovi l-accellerazzjoni tar-rinnovazzjoni tal-bini, filwaqt li l-leġiżlazzjoni dwar l-Ekodisinn u t-Tikkettar tal-Enerġija tippromwovi apparat u prodotti aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija.</p>	Edoardo concari (DG ENER), Arianna Vitali, Rados Horacek (DG ENER)

	Minkejja l-progress li sar matul l-aħħar deċennji, għad hemm potenzjal vast ta' effiċjenza enerġetika mhux sfruttat fl-ekonomija kollha tal-UE, b'mod partikolari f'setturi bħall-bini, it-trasport u l-industrija. L-objettivi tal-UE huma čari, iżda l-azzjonijiet fil-livell nazzjonali jridu jiġu aċċellerati biex jintlaħqu.	
Min jagħzel it-taħlitiet tal-enerġija tagħna u kif? Il-kumpaniji? Tal-Istati?	<p>L-Artikolu 194 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) jiddikjara li kull Stat Membru għandu d-dritt li jagħzel it-taħlita tal-enerġija tiegħu(https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012E/TXT)</p> <p>L-Istati Membri jagħmlu dan iqisu ċ-ċirkostanzi specifiċi tagħhom: xi pajjiżi huma mogħni ja aktar potenzjal idroelettriku, xi wħud għandhom aktar riħ, xi wħud aktar xemx, xi wħud għandhom gass naturali, xi faħam, xi ftit żejt, ħafna għandhom bijomassa u l-bqija.</p> <p>Għalhekk, hija principalment deċiżjoni nazzjonali (mill-gvern) speċjalment biex tiġi żgurata s-sigurtà tal-provvista.</p>	Massimo Maraziti (DĢ ENER), Claire Roumet (Bliet tal-Enerġija)
Meta jkun aħjar li tibqa' tuża apparat antik li għadu jaħdem iżda li jikkonsma ħafna, milli tixtri apparat ġdid aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija? Jew kif jistgħu ċ-ċittadini jiksbu din l-informazzjoni?	<p>Il-kost relataż mal-użu ta' apparat matul il-ħajja tiegħu normalment ikun ogħla mill-ispia tax-xiri tiegħu. Għalhekk, xi drabi l-esperti jsostnu li x-xiri ta' apparat effiċjenti fl-użu tal-enerġija dejjem jagħmel sens.</p> <p>Madankollu, meta wieħed iqis l-impronta ambjentali ta' apparat, il-produzzjoni xierqa (effiċjenti), l-użu, ir-rimi u r-riċikla għidu tal-apparat, u l-kapaċità li jissewwa u/jew jinżamm għal aktar żmien l-apparat li jaħdem tajjeb jeħtieg li jiġi promoss biex jiġi massimizzat l-impatt pozittiv ta' apparat effiċjenti fl-użu tal-enerġija.</p> <p>Xi kultant tkun disponibbli xi data dwar il-marka tal-karbonju tal-apparat, iżda mħuwiex obbligatorju li tingħata dik l-informazzjoni.</p>	Nikolaos Kontinakis (DĢ ENER), Claire Roumet (Bliet tal-Enerġija)

Grupp 9

Mistoqsija	Wiegeb	Imwiegba minn
<p>Hemm biżżejjed finanzjament biex il-pajjiżi individwali jitjiebu mill-UE? Għandhom jagħmlu dan waħidhom? X'għajnuna jistgħu jipprovdu finanzjarjament?</p>	<p>Il-ħtiġijiet ta' investiment totali għall-effiċjenza enerġetika għall-perjodu 2021–2030 huma stmati għal EUR 3 000 biljun għall-Unjoni Ewropea kollha. Il-fondi pubblici għall-effiċjenza enerġetika żdiedu b'mod sostanzjali iżda mhux sejkun biżżejjed. Id-diskrepanza fl-investiment — lil hinn mill-użu tal-fondi pubblici — hija stmati għal EUR 1 650 biljun. Biex tagħlaq din id-diskrepanza fl-investiment, l-UE tikkombina incenċivi ta' politika, appoġġ tekniku, u finanzjament pubbliku biex tingrana aktar finanzjament privat u aktar fondi tal-Istati Membri, użati b'mod aktar effiċjenti. Dan huwa mistenni li jgħib medja ta' EUR 165 biljun fis-sena.</p> <p>Minħabba t-tmiem tal-pjan ta' rkupru tal-UE fl-2026 u s-sussidji pubblici nazzjonali sussegwenti mogħtija matul il-kriżi tal-enerġija li għamlu pressjoni fuq il-baġits pubblici, jista' jkun aktar diffiċċi għall-Istati Membri li jipprovdu appoġġ suffiċjenti għall-investiment ekoloġiku privat fis-snin li ġejjin. Hemm xi dibattiti dwar baġit akbar tal-UE jew self komuni ġdid biex jikkontribwixxi għall-kisba tat-tranżizzjoni ekoloġika, inklużi l-objettivi tal-effiċjenza enerġetika, pereżempju <u>fir-rapport ta' investiment tal-BEI tal-2023</u>.</p>	Claudia Canevari, Mathieu DALOZE (DG ENER), Camille Defard (JDI)

Grupp 11

Mistoqsija	Wiegeb	Imwiegba minn
<p>Għaliex l-enerġija mir-riħ kienet aktar għalja f'dawn l-aħħar snin?</p>	<p>Żewġ modi kif tintiehem din il-mistoqsija. L-ewwel nett, il-prezzijiet tal-elettriku bl-ingrossa (mis-sorsi kollha tal-enerġija) kienu aktar għaljin matul il-kriżi tal-enerġija. Il-prezzijiet bl-ingrossa tal-elettriku huma stabbiliti fl-irkantijiet fl-istess</p>	Rados Horacek (DG ENER),

	<p>livell għas-sorsi kollha. Meta ma jkunx hemm biżżejjed enerġija rinnovabbi jew nukleari (it-tnejn irħas), tipikament anki l-impjanti tal-enerġija tal-faħam jew tal-gass iridu jipproduċu l-elettriku. Għalhekk, il-prezzijiet tal-gass jinfluenzaw il-prezz tal-elettriku għas-sorsi kollha tal-enerġija, inkluż li l-enerġija mir-riħ issir aktar għalja.</p> <p>(Il-prezzijiet bl-ingrossa huma l-prezz li bih il-produtturi tal-elettriku jbigħu l-enerġija tagħhom lill-fornituri tal-elettriku. Il-prezz bl-imnut jinkludi wkoll tariffi u taxxi tan-netwerk.)</p> <p>It-tieni, il-prezz tal-bini ta' parks eoliċi ġoddha reċentement għali aktar minħabba l-inflazzjoni fuq il-materjali tal-kostruzzjoni u l-kostijiet oħla tal-finanzjament (rati bankarji oħla), fost l-oħrajn. Madankollu, f'ħafna pajjiżi r-riħ fuq l-art għadu L-irħas forma ta' ġenerazzjoni tal-elettriku.</p>	Camille Defard (JDI), Jan Rosenow
L-UE tħares lejn il-futur tal-użu tal-iskart minn karozzi elettriċi u tagħmir elettriku ieħor? Specjalment karozzi elettriċi — qed nużawhom dejjem aktar, iżda l-użu huwa kumpless u ieħes — l-UE tqis dan u tfittex soluzzjonijiet? Hemm investimenti fis-soluzzjonijiet tal-idrogenu?	<p>Iva, l-UE għandha regolament ġdid dwar il-Batteriji biex tiżgura li l-batteriji, inkluż minn karozzi elettriċi, jingħabru, jintużaw mill-ġdid u jiġu riċiklati. Dan se jiġi implimentat progressivament mill-2025.</p> <p>Is-soluzzjonijiet tal-idrogenu jibbenefikaw mill-investiment pubbliku, iżda l-karozzi li jaħdmu bl-idrogenu mhumiex effiċjenti fl-użu tal-enerġija. L-idrogenu huwa intensiv ħafna fl-enerġija biex jiġi prodott u għandu jinżamm għal uzi speċifiċi ħafna fl-industrija fejn ma hemm l-ebda alternattiva oħra. Għall-karozzi individwali, huwa ħafna aktar effiċjenti li jintgħażlu soluzzjonijiet elettriċi.</p>	Camille Defard (JDI)
European SUPER GRID — x'inhu l-pjan għalihi? Meta se jiġi ffinalizzat dan il-proġett? X'inhuma l-pjanijiet għaliha għas-snin li ġejjin? Kif se taħdem?	<p>Dak li normalment jissejja “supergrid” huwa network ta’ trażmissjoni fuq żona wiesgħa, generalment transkontentali jew multinazzjonali, li huwa maħsub biex jagħmel possibbli l-kummerċ ta’ volumi kbar ta’ elettriku fuq distanzi kbar.</p> <p>Huwa stabbilit minn ġabru ta’ proġetti differenti li se jiġu ffinalizzati fi żminijiet differenti. Meta jitlestew, dawn il-proġetti jirriżultaw fil-ħolqien ta’ netwerk tal-</p>	Massimo Maraziti (DG ENER). Arianna Vitali, Goda Perlaviciute

enerġija li jgħaqqad il-pajjiżi Ewropej bejniethom u ma' regjuni oħra, bħall-Afrika ta' Fuq u l-Lvant Nofsani.

B'mod konkret, l-interkonnnettività tal-enerġija se tippermetti lill-istati Ewropej ibigħu l-eċċessi tal-enerġija tagħhom lil pajjiżi oħra, u jixtru eċċessi ta' oħrajn fi żminijiet ta' defiċjenza. Dan huwa kritiku minħabba li d-disponibbiltà tal-enerġija rinnovabbli tvarja maż-żmien. Is-superGrilja Ewropea għadha' l-bogħod milli titlesta, iżda bħalissa qed jinbnew bosta proġetti jew qed jiġu ppjanati b'mod attiv.

L-ENTSO-E, in-Netwerk Ewropew tal-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni u n-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Gass jippubblikaw b'mod konġunt "Pjan ta' Għaxar Snin għall-Iżvilupp tan-Netwerk (<https://2024.entsos-tyndp-scenarios.eu/>), li jiġi aġġornat perjodikament.